

8. Kondrashuhin, A., Pepa, T. & Fedorova, V. (2007). *Finansova sanatsia ta bankrutstvo pidprijemstv [Financial reorganization and enterprise bankruptcy]*. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury [in Ukrainian].
9. Altman, E. J. (1968). Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy. *Journal of Finance*, 4, 589-609 [in English].
10. Beermann, K. (1976). *Prognosemöglichen von Kapitalverlusten mit Hilfe von Jahresabschlüßen*. Düsseldorf [in German].
11. Beaver, W. (1966). Financial Ratios as Predictors of Failure. Empirical Research in Accounting, Selected Studies. *Journal of Accounting Research*, Vol. 4, 71-111 [in English].
12. Weibel, P. F. (1973). Die Aussagefähigkeit von Kriterien zur Bonitätsbeurteilung im Kreditgeschäft der Banken. *Bankwirtschaftliche Forschungen*, 24 [in German].
13. Toffler, R. & Tishaw, H. (1977). *Going, going, gone-four factors which predict "Accountancy"*, 50-54 [in English].

Nina Ishchenko, Associate Professor, PhD in Economic (Candidate of Economic Sciences)
Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine

The Diagnosis of Probability of the Enterprise Bankruptcy and Ways to Stabilize It

The article's aim is to elucidate the methodological approaches to the diagnosis of probability of the enterprise bankruptcy and ways to stabilize its financial condition.

The study used general scientific and special methods (comparative, economic and statistical). It was done the diagnosis of probability of the enterprise bankruptcy with the help of five-factor E. Altman, J. Bevere, Springate's model, generalized model, Sayfulina-Kadykova's model, Irkutsk model and O. Tereshchenko's model. We have found restrictions for use by Ukrainian enterprises bankruptcy prediction models of foreign scientists. There were proposed the national adapted economy methods taking into consideration foreign bankruptcy prediction models. The results of the evaluation of the bankruptcy probability demonstrate financial stability of the company and the law probability of the bankruptcy.

The research results ascertain that using the strategic mechanism of the financial stabilization is expedient. Strategic mechanism of the financial stabilization is a system of the measures that based on using the financial support models of the rapid economic growth of the enterprise, namely an effective pricing policy, tax policy; dividend policy.

bankruptcy, diagnosis, probability of bankruptcy, bankruptcy prediction model, financial stabilization.

Одержано (Received) 21.04.2017

Прорецензовано (Reviewed) 22.05.2017

..... Прийнято до друку (Approved) 29.05.2017

УДК 336.1:352

О.Ю. Коцюба, канд. екон. наук

Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна

Інструменти фінансового забезпечення діяльності підприємств житлово-комунального господарства

У статті обґрунтовано, що у зв'язку з критичним станом житлово-комунального господарства України, проблема фінансового забезпечення модернізації ЖКГ набуває першочергового значення. Досліджено інструменти фінансового забезпечення діяльності підприємств ЖКГ. Визначено переваги і недоліки їх застосування житлово-комунальними підприємствами та можливості комбінаторного використання при формуванні механізму фінансового забезпечення діяльності підприємств ЖКГ.

фінансове забезпечення, житлово-комунальне господарство, інструменти, акціонування, аутсорсинг, форфейтинг, проектне фінансування, венчурне фінансування

О.Ю. Коцюба, канд. екон. наук

Центральноукраїнський національний техніческий университет, г. Кропивницький, Украина

Инструменты финансового обеспечения деятельности предприятий жилищно-коммунального хозяйства

В статье доказано, что в связи с критическим состоянием жилищно-коммунального хозяйства Украины, проблема финансового обеспечения модернизации ЖКХ приобретает первостепенное значение. Исследованы инструменты финансового обеспечения деятельности предприятий ЖКГ. Определены преимущества и недостатки их применения жилищно-коммунальными предприятиями и возможности комбинаторного использования при формировании механизма финансового обеспечения деятельности предприятий ЖКХ.

финансовое обеспечение, жилищно-коммунальное хозяйство, инструменты, акционирование, аутсорсинг, форфейтинг, проектное финансирование, венчурное финансирование

Постановка проблеми. Важливим критерієм оцінки соціально-економічної ситуації в країні є дослідження стану житлово-комунального господарства (ЖКГ) як однієї із пріоритетних галузей національно-господарського комплексу, підприємства якої, у порівнянні з іншими підприємствами невиробничої сфери, надають значну кількість видів послуг та через забезпечення населення й суб'єктів господарювання необхідними житлово-коммунальними послугами, реалізують соціальну функцію. Незважаючи на те, що впровадження комплексу заходів, передбачених загальнодержавною та регіональними програмами реформування і розвитку житлово-комунального господарства, сприяло деяким позитивним змінам у даній галузі, більшість завдань щодо підвищення ефективності та надійності її функціонування залишаються невирішеними, в тому числі й забезпечення беззбиткової діяльності та модернізації підприємств ЖКГ. Гостра нестача фінансових ресурсів, необхідних для здійснення житлово-коммунальними господарствами своєї діяльності, є свідченням, з одного боку, неефективності фінансового менеджменту підприємств, а з іншого – необхідності пошуку нових інструментів фінансового забезпечення діяльності, здатних найповніше задоволити фінансові потреби підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, пов'язані з розвитком фінансового забезпечення підприємств ЖКГ, знайшли своє відображення у працях О. Амосова [1], І. Бойко, Л. Бражнікової [3], Ю. Гайко [5], М. Забаштанського, Є. Кулягіної, О. Нагорної, В. Полуянова, Л. Саєнко, В. Світличної, Т. Юр'євої та ін. Узагальнення наявних праць показує, що більша увага приділяється дослідженню питань щодо виявлення особливостей функціонування підприємств ЖКГ, оцінки стану їх фінансового забезпечення та проблем реформування в цій галузі. Проте питанням необхідності та переваг використання сучасних інструментів фінансового забезпечення діяльності підприємств ЖКГ з урахуванням складових фінансових ресурсів присвячено незначну кількість напрацювань, що обґруntовує актуальність та обумовлює мету дослідження.

Постановка завдання. Метою даної статті є дослідження сучасних інструментів фінансового забезпечення діяльності підприємств та визначення доцільності їх використання підприємствами ЖКГ з урахуванням специфіки діяльності.

Виклад основного матеріалу. Недостатнє фінансування житлово-коммунального господарства України протягом багатьох років зумовило появу великої кількості проблем у діяльності підприємств галузі. Так, аналіз видатків Державного бюджету за функціональною класифікацією витрат протягом 2012-2016 рр., дозволив зробити висновок, що питома вага витрат на фінансування ЖКГ у загальних видатках була незначною і не перевищувала 6% (у 2012 році – 5,1%, у 2013 році – 1,9%, у 2014 році – 4,3%, у 2015 році – 0,08%, у 2016 році – 0,01% [2; 4]). Скорочення видатків на житлово-коммунальне господарство зумовлено проведенням програми реформування житлово-коммунального господарства в країні, що включає передачу повноважень з управління житлово-коммунальним господарством на місцевий рівень та добровільним об'єднанням громадян, через зміну державних пріоритетів підтримки різних галузей національною економіки. Фактичні обсяги бюджетного фінансування ЖКГ подано на рис. 1.

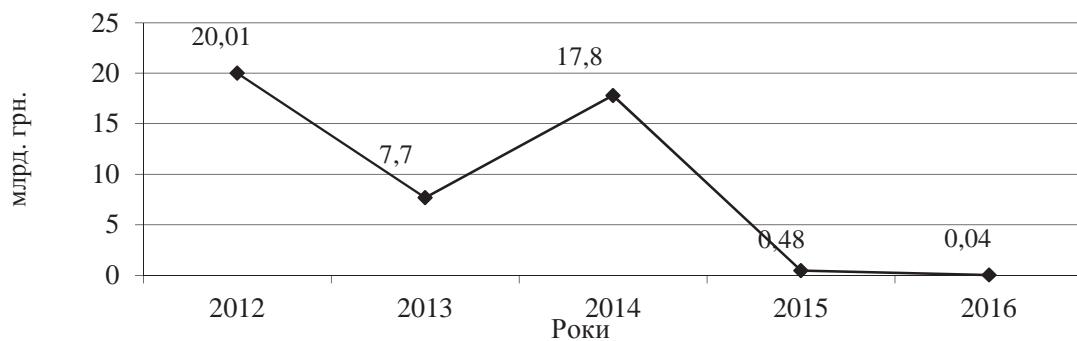

Рисунок 1 – Видатки Державного бюджету на фінансування ЖКГ протягом 2012-2016 рр., млрд. грн.
Джерело: систематизовано автором на основі даних [2; 4].

Як видно з рис. 1, протягом 2012-2016 рр. спостерігалося суттєве зниження обсягів фінансування ЖКГ за рахунок коштів Державного бюджету, що обумовлено реалізацією бюджетної децентралізації в країні.

Скорочення обсягів бюджетного фінансування ЖКГ поряд з перманентною збитковістю діяльності житлово-комунальних підприємств свідчить про необхідність застосування нових інструментів формування фінансового забезпечення діяльності підприємств галузі, виходячи із структури фінансових ресурсів (рис. 2), сформованої на основі обраної стратегії формування фінансового забезпечення.

Інструментом фінансового забезпечення, реалізація якого забезпечила підвищення результативності функціонування підприємств ЖКГ, якості надання житлово-комунальних послуг та формування власне загальновизнаних за свою ефективністю моделей реформування ЖКГ у Великобританії та Німеччині [6, с. 162], стало акціонування.

Акціонування – перетворення комунального підприємства в акціонерне товариство, і все майно, яке буде передано до складу майнового комплексу підприємства, перестане бути комунальним майном, а перейде у власність створеного АТ; у випадку, коли орган місцевого самоврядування стає єдиним власником АТ за ним зберігається колишній обсяг повноважень, проте права на майно перестають бути комунальним.

Рисунок 2 – Склад інструментів фінансового забезпечення діяльності підприємств ЖКГ з урахуванням структури фінансових ресурсів

Джерело: розроблено автором.

В якості переваг використання акціонування для підприємств ЖКГ можна виділити наступні: залучення фінансових ресурсів як самих засновників, так і сторонніх осіб шляхом розміщення ліквідних активів на ринку цінних паперів; безпосередня участь представників муніципалітету в управлінні діяльністю товариства шляхом взяття участі в загальних зборах акціонерів; здійснення комплексного управління підприємством; самостійність виступу в якості позичальника у фінансових установах; скорочення витрат відповідних бюджетів на забезпечення ефективної та безперебійної роботи підприємств ЖКГ.

Поряд з перевагами для житлово-комунальних підприємств мають місце обставини, які обтяжують реалізацію зазначеного інструменту: низький рівень інвестиційної привабливості цінних паперів підприємств ЖКГ; нестабільність економічної ситуації в країні; громіздкість та довготривалість оформлення акціонування; необхідність сплати дивідендів, якщо інше рішення не прийняте зборами акціонерів; необхідність постійного оприлюднення інформації про фінансовий стан, що є обтяжливим для підприємства.

Інструмент фінансового забезпечення, який досить широко використовується у світовій практиці, – аутсорсинг.

Аутсорсинг – делегування власником комунального підприємства певних бізнес процесів чи виробничих функцій на обслуговування приватному підприємству, яке спеціалізується у відповідній галузі (питання щодо стягнення боргів з населення за послуги ЖКГ, використання програмного забезпечення в сфері обслуговування платежів, перерахунків, технічних характеристик житлових будинків та ін.).

Однак аутсорсинг, як і будь-яке явище, має переваги та недоліки. Перевагами є:

1) виникнення можливості вивільнення відповідних організаційних, фінансових і людських ресурсів з метою розвитку нових напрямів або концентрації зусиль на питаннях, які потребують особливої уваги;

2) підвищення якості продуктів та послуг, які отримано від спеціалізованих компаній;

3) перерозподіл ризиків;

4) підвищення інвестиційної привабливості підприємств.

До недоліків для житлово-комунальних підприємств слід віднести:

1) ризики пов’язані з низьким рівнем професіоналізму співробітників аутсорсингової компанії;

2) недостатність важелів управлінського впливу, що може привести до зниження ефективності процесів;

3) наявність ризиків порушення безпеки та конфіденційності [1, с. 65].

Одним з найбільш ефективних інструментів фінансового забезпечення, як свідчить світовий досвід, являється венчурне фінансування [3, с. 83].

Венчурне фінансування передбачає довгострокові високоризикові інвестиції приватного капіталу в капітал підприємств ЖКГ, для їх розвитку і розширення з метою отримання прибутку від приросту вартості вкладених коштів. Беззаперечними перевагами венчурного фінансування для підприємств ЖКГ є: можливість залучення авансованих споживачами платежів за комунальні послуги як джерело венчурного капіталу (створення венчурних організацій споживачів ЖКП); скорочення розміру дебіторської заборгованості за рахунок збільшення обсягів авансованих платежів; подолання дефіциту і дорожнечі інвестиційних ресурсів; можливість отримання податкових пільг у разі залучення споживачів ЖКП у якості венчурних інвесторів. На противагу позитивам від запровадження цього інструменту, недоліками є: відсутність механізму заохочування потенційних венчурних інвесторів; недосконалість

нормативної бази; виникнення високих кредитних і інвестиційних ризиків; відсутність державних гарантій венчурним інвесторам (споживачам ЖКП); нестабільність економічного середовища.

Серед інструментів фінансового забезпечення, які впливають на зміну обсягів запозичених коштів підприємства, особливе місце займає факторинг.

Факторинг – фінансування під відступлення права вимоги на виконання зобов'язань у грошовій формі за поставлені товари чи надані послуги, приймаючи на себе ризик виконання таких вимог та приймання платежів.

Застосування факторингу житлово-комунальними підприємствами характеризується певними перевагами та недоліками. Перевагами є: можливість покриття дефіциту обігових коштів; запобігання кредитних і валютних ризиків; перетворення дебіторської заборгованості у вільні грошові кошти; підприємство-фактор сприяє поліпшенню управління дебіторською заборгованістю. Недоліками є: значні суперечності в законодавстві України; клієнт не відповідає перед фактором за невиконання або неналежне виконання боржником свого обов'язку, якщо даний договір є безрекурсним.

Форфейтинг, як інструмент фінансового забезпечення, являє собою вид кредитування зовнішньоекономічних операцій може здійснюватися у формі викупу в експортера векселів та інших боргових вимог, акцептованих імпортером [6, с. 47]. Для підприємств ЖКГ основними перевагами форфейтингу визначено:

- 1) можливість отримання спеціального новітнього вартісного обладнання, аналогів якому немає в Україні;
- 2) купівля обладнання з відстрочкою платежу;
- 3) зменшення фінансового навантаження за рахунок часткового погашення боргу, комісійної винагороди та дисконту Регіональним фондом інвестування ЖКГ;
- 4) можливість отримання додаткових доходів за рахунок зниження витрат ресурсів.

Серед причин, які перешкоджають реалізації форфейтингу у сфері ЖКГ, слід виокремити наступні:

- 1) можливість застосування лише у випадку відшкодування Регіональним фондом інвестування ЖКГ частини комісійної винагороди та дисконту, які, як правило, закладаються у вартість обладнання;
- 2) необхідність активізації застосування банків до форфейтингу через законодавче забезпечення податкових пільг банку-гаранту (авалісту) в залежності від обсягів гарантування (авалювання);
- 3) нестабільність економічної ситуації в країні та коливання валютних курсів.

У вітчизняній практиці найбільш широко використовується кредитне фінансування, яким є будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми. Розглядаючи кредитне фінансування як інструмент фінансового забезпечення діяльності житлово-комунальних підприємств, слід зазначити притаманні йому переваги та недоліки. Вагомими перевагами виступають: одержання необхідного обсягу фінансових ресурсів; тариф для споживачів підвищується тільки в частині обслуговування боргових зобов'язань; гарантією повернення зачучених коштів є платежі споживачів за комунальні послуги; держава може виступати у якості гаранту за кредитом. Незважаючи на значні переваги, кредитне фінансування має також і певні недоліки, такі як: високі відсоткові ставки за кредитами; низький рівень

кредитоспроможності-позичальників підприємств ЖКГ; нестабільність економічної ситуації в країні.

Залучення необхідних фінансових ресурсів для здійснення технічного переоснащення та підвищення ефективності діяльності підприємств ЖКГ можливе через реалізацію державно-приватного партнерства (ДПП), що представляє собою рівноправне та взаємовигідне співробітництво між державою, територіальними громадами (в особі відповідних органів державної влади чи місцевого самоврядування) та приватними інвесторами у межах реалізації проектів, спрямованих на вирішення важливих для території соціально-економічних проблем. Реалізація окремих форм ДПП у житлово-комунальній сфері забезпечила можливість виокремлення переваг та недоліків для підприємств сфери.

Переваги:

- 1) акумулювання фінансових потоків в умовах дефіциту бюджету з приватного сектору економіки;
- 2) залучення додаткових фінансових ресурсів, які можуть бути спрямовані на технічне оснащення, модернізацію та реконструкцію основних виробничих фондів;
- 3) сприятиме економії енергоресурсів та можливості зниження собівартості ЖКП;
- 4) підвищення якості наданих ЖКП.

Недоліки:

- 1) соціальна значущість галузі;
- 2) недосконалість нормативної бази та врегулювання відносин між органами місцевої влади та приватними інвесторами;
- 3) нестабільність економічної ситуації в країні;
- 4) невпевненість інвесторів щодо інвестування коштів в ЖКГ внаслідок значного ризику й низької результативності їх діяльності [7, с. 384].

Перспективним інструментом фінансового забезпечення є проектне фінансування.

Проектне фінансування – форма реалізації фінансово-кредитних відносин учасників з приводу організації та здійснення фінансування інвестиційного проекту з використанням різноманітних фінансових інструментів за умови, що джерелами погашення заборгованості виступають генеровані проектом грошові потоки, а забезпеченням боргу – активи учасників фінансування [5, с. 148].

Доцільність використання даного інструменту у сфері ЖКГ має бути визначена на основі визначених його переваг та недоліків. До переваг для підприємств ЖКГ відносяться: суміщення різних видів капіталу (банківського, комерційного, державного, міжнародного); можливість диверсифікації ризиків між учасниками інвестиційного проекту; можливе як за рахунок зовнішніх залучених ресурсів, так і за рахунок тимчасово вільних внутрішніх ресурсів підприємства. Недоліками являються: необхідність ґрутовного аналізу технічних та економічних характеристик інвестиційного проекту; наявність ризиків.

Загальноприйнятим до останнього часу в Україні був такий інструмент фінансового забезпечення, як асигнування з бюджету. Однак в умовах значної обмеженості бюджетних коштів його застосування можливе лише для вирішення нагальних проблем ЖКГ, у розв'язанні яких вирішальним є фактор часу. Асигнування з бюджету передбачають виділення коштів державного бюджету на державну підтримку розвитку житлово-комунального господарства, забезпечення пільг з оплати будівництва, обслуговування й ремонту житла та інших об'єктів ЖКГ, установлених на рівні держави. Для підприємств ЖКГ перевагами використання бюджетних асигнувань

є: залучення коштів відбувається на безповоротній і безвідплатній основі; мають цільовий характер. Однак мають місце й недоліки, такі як: обмеженість обсягу залучених коштів обумовлюється обмеженістю фінансових планів підприємств ЖКГ; необхідність додержання режиму економії; здійснення постійного контролю за витратами бюджетних коштів.

Слід відмітити, що вищезазначений перелік не є вичерпним та може бути розширеній, виходячи з індивідуальних цілей та потреб підприємств ЖКГ.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Наявні проблеми функціонування підприємств ЖКГ являються наслідком хронічної нестачі у них фінансових ресурсів. Задоволення потреби у фінансових ресурсах через використання різних інструментів орієнтує фінансових менеджерів на перманентний пошук найефективніших із них. Для підприємств ЖКГ такими є акціонування, аутсорсинг, венчурне, проектне та кредитне фінансування, факторинг, форфейтинг, державно-приватне партнерство, кожному з яких притаманні як переваги, так і недоліки.

Підсумовуючи, необхідно зауважити, що інструменти фінансового забезпечення діяльності підприємств ЖКГ тісно корелюють із його формами або джерелами фінансування як напрямками походження ресурсів. За рахунок здатності комбінаторного використання інструментів фінансового забезпечення, що прямо чи опосередковано впливають на його стан, можливим є забезпечення оптимальної структури фінансових ресурсів в рамках обраної стратегії формування фінансового забезпечення діяльності підприємств ЖКГ та формування дієвого механізму фінансового забезпечення шляхом удосконалення процесу мобілізації фінансових ресурсів, що сприятиме вирішенню проблеми їх нестачі. Подальшого дослідження потребує обґрунтування складових механізму фінансового забезпечення діяльності підприємств житлово-комунального господарства та змістового їх наповнення.

Список літератури

1. Амосов О.Ю. Аутсорсинг как инструмент реформирования ЖКХ [Текст] / О.Ю. Амосов // Бізнес Інформ. – 2011. – № 4. – С. 64–66.
2. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2016 році» [Текст] – К. : НІСД, 2016. – 688 с.
3. Бражникова Л.Н. Альтернативные источники финансового обеспечения инноваций в ЖКХ [Текст] / Л.Н. Бражникова // Інновації. Інвестиції. Конкурентоспроможність. – 2012. – № 1(2). – С. 82–93.
4. Бюджетний щоденник на 2016 рік. – Financial and economic analysis office in the VRU [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2016/04/FEAO_Schodenkyk_A5_web.pdf.
5. Гайко Е.Ю. Проектное финансирование коммунальной инфраструктуры: мировая практика [Текст] / Е.Ю. Гайко // Экономика и прогнозирование. – 2008. – № 1. – С. 145–154.
6. Коцюба О.Ю. Зарубіжний досвід реформування ЖКГ та його застосування в Україні як передумова фінансової стабілізації підприємств галузі [Текст] / О.Ю. Коцюба // Збірник тез II Міжнародної науково-практичної конференції «Наукові пошуки у III тисячолітті: соціальний, правовий, економічний та гуманітарний виміри» (Кропивницький, 7-8 квітня 2017 р.). – Кропивницький, «КОД», 2017. – С. 161–163.
7. Коцюба О.Ю. Фінансові аспекти державно-приватного партнерства у сфері житлово-комунального господарства [Текст] / О.Ю. Коцюба // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: зб. наук. праць. Серія «Економічні науки». – 2010. – Вип. 18, Ч.1 – С. 383–389.

References

1. Amosov, O. Yu. (2011). Autsorsynh kak ynstrument reformyrovanyia ZhKKh [Outsourcing as an instrument of the housing and communal services reforming]. *Biznes Inform – Business Inform*, 4, 64–66 [in Russian].

2. Analytichna dopovid do Shchorichnoho Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrayny "Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovyshche Ukrayny v 2016 rotsi" [The analytical report to the annual address of the President of Ukraine to the Verkhovna Rada of Ukraine "On the internal and external situation of Ukraine in 2016"]. Kyiv: NISD [in Ukrainian].
3. Brazhnykova, L. N. (2012). Alternatyvnye ystochnyky fynansovoho obespecheniya ynnovatsyi v ZhKKH [Alternative of financial security of innovative in HCS]. *Innovatsii. Investytsii. Konkurentospromozhnist – Innovation. Investments. Competitiveness*, 1(2), 82–93 [in Russian].
4. Biudzhetnyi shchodennyk na 2016 rik [The Budget diary for 2016]. *Financial and economic analysis office in the VRU*. (n.d.). feao.org.ua. Retrieved from https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2016/04/FEAO_Schodennyk_A5_web.pdf [in Ukrainian].
5. Haiko E. Yu. (2008). Proektnoe fynansirovanye kommunalnoi ynfrastruktury: myrovaia praktyka [Project financing of public infrastructure: world practice]. *Ekonomyka y prohnozyrovanye – Economics and forecasting*, 1, 145–154 [in Russian].
6. Kotsiurba, O. Yu. (2017). Zarubizhnyi dosvid reformuvannia ZhKH ta yoho zastosuvannia v Ukrayni yak peredumova finansovoi stabilizatsii pidpryiemstv haluzi [Foreign experience of the housing and communal services reforming and its application in Ukraine as a precondition for financial stability of the industry]. Scientific research in the third millennium: social, legal, economic and humanitarian dimensions: *Druha Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia (7-8 kvitnia 2017 roku) – Second International Scientific Conference*, 161-163. Kropyvnytskyi: «KOD» [in Ukrainian].
7. Kotsiurba, O. Yu. (2010). Finansovi aspekty derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi zhytlovo-komunalnoho hospodarstva [Financial aspects of the public-private partnership in the housing and communal services]. *Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnogo universytetu. Ekonomichni nauk - Proceedings Kirovograd National Technical University. Economics*, 18, p. 1, 383–389 [in Ukrainian].

Olha Kotsiurba, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)
Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine

Housing and Utilities Enterprises Financial Support Formation Instruments

The article notes that, in view of the critical state of the housing and communal services of Ukraine, the financial support' problem of the housing and communal services' modernization has become a priority. In terms of financial decentralization, amount of funding of the housing and communal services from the state budget significantly decreased. It actualized the search of new housing and utilities enterprises financial support formation instruments, which must carry out considering the optimal structure of financial resources.

Instruments, that provide an increase in the company's own financial resources, are corporatization, outsourcing, venture financing. Instruments, that provide an increase in the borrowed financial resources, are forfeiting, factoring, credit financing. Public-private partnerships and project financing provide increment of attracted financial resources. Benefits and drawbacks of each instrument have been determined.

Housing and utilities enterprises financial support formation instruments are closely correlated with its forms or sources of funding as directions of resources origin. The ability to combinatorial use of the financial support instruments enables the formation of the effective financial support mechanism by improving the financial resources' mobilization process, which will help solve the problem of shortage.

financial support, housing and communal services, instruments, corporatization, outsourcing, forfeiting, project financing, venture financing

Одержано (Received) 21.04.2017

Прорецензовано (Reviewed) 23.05.2017

..... Прийнято до друку (Approved) 29.05.2017